

Program KNoK Aragon – Spania, 21.05 – 31.05 2019

Merk at programmet kan endres/tilpasses grunnet vær, tilgjengelighet, guiding osv. Utkastet inneholder hovedpunkter i programmet.

Da vi overnatter flere netter på hvert sted har deltakerne også mulighet til å planlegge noen dager etter eget ønske.

Dag 1 Tirsdag 21. mai Fly til Barcelona. Med leiebil til bosted i Lécerca (2 netter).

Direkte fly til Barcelona, avreise fra Gardermoen kl. 09:00 med Norwegian, og vi lander kl. 12:20. Uttak av leiebiler – 2 nisetere - og derfra til landsbyen *Lécerca*, sør for Zaragoza og med kort vei til de sentrale delene av steppene i Aragon. Distanse ca. 320 km, - det meste på motorvei. Vi finner et sted for lunsj. Er tida og været med oss tar vi en stopp for en første kikk på steppen og vi gjør oss litt kjent i landsbyen vår etter ankomst.

Innkvartering for 2 n på *Hotel Rural Rincón de Cierzo* - <http://www.rincondelcierzo.com/en/>
Her treffer vi også vår guide, *Sofia Morcelle Mainar*, på kvelden. Hun blir med oss de to neste dagene, og seinere i Revilla. Kanskje finner også *Iván Blasco Ibáñez* tid til å være med oss. - Middag på bostedet.

Dag 2 Onsdag 22. mai Comarca* Campo de Belchite

Grytidlig avreise for å få med tiden før soloppgang (vi bør være der en halv time før!) i steppeområdet *El Planerón*. Et fuglereservat etablert av Spansk Ornitologisk Forening (SEO) i 1992, og et av de mest kjente steppeområdene i Spania. Vi lytter etter nattlerke (mållart nummer én, og kanskje får vi også et glimt!), som synger mest intenst før sola kommer fram. Vi speider etter flekkdverglerke, sandhøns, triel, middelhavssteinskvett, rovfugler m.fl. Frokost i felt. Vi ser også på steppens karakterer. Tilbake for lunsj i Lécerca, og tid for en siesta.

Ettermiddag: Omvisning med guide i gamlebyen i *Belchite*, som har stått urørt siden kampene under den spanske borgerkrigen. «The battle of Belchite» refererer til kamper som fant sted mellom 24. august og 7. september 1937. Republikanerne prøvde å gjenerobre landsbyen fra fascistene, og det var store tap på begge sider. En rekke av de frivillige til de republikanske styrkene fra Norge og andre Skandinaviske land falt under kampene i Aragon. Som en del av propagandakrigen fra Franco ble byen nektet gjenoppbygd, som et bevis på hva «de røde» kunne gjøre av ødeleggelse. – Tidligere besøk har gitt hekkende svartsteinskvett i ruinene!

Har vi tid på kvelden: Besøk til området *Embalse de las Torcas* (embalse = kunstig innsjø/demning), der vi har mållarter som haukørn, åtselgribb og eikesanger.

*Comarca er en sammenslutning av flere kommuner i en administrativ enhet. Spanske kommuner kan være små og med få innbyggere. Videre inndeling er provinser og regioner.

Dag 3 Torsdag 23. mai Lécerca - Fuendetodos – Zaragoza – Mallos de Riglos – Valle del Hecho/Pyreneene

Ny tidlig avreise til El Planerón for de som ønsker det, og nye muligheter for steppens arter. Vi ser litt hva vi evt. ikke fikk dagen før. Tilbake for frokost. Sovemorgen er mulig!

Utsjekking og innpakking i biler.

Formiddag: Fuendetodos er mest kjent som fødebyen til den spanske maleren *Francisco Goya*, og tusenvis av turister valfarter hit for å se huset han ble født i, samt byens Goyamuseum. Vi avlegger også en visitt for å få et innblikk i hans liv og virke.

Her fra Wikipedia: **Francisco José de Goya y Lucientes** (født 30. mars 1746, død 16. april 1828), av mange kalt «den moderne kunstens far», var en spansk maler og grafiker. Han var mesteparten av livet tilknyttet hoffet i Madrid, og arbeidet for kongene Karl IV og Ferdinand VII.

Goya var en fremragende portrettmaler i tradisjonen fra Velázquez og Rembrandt, og han hadde stor påvirkning på senere kunstnere som Édouard Manet. Goyas arbeider er preget av en personlig stil og en sterk sosial samvittighet. Han produserte historiske og samfunnsdokumentariske komposisjoner, og karikaturer av hverdagsliv og eventyrscener. Blant hans sterkeste og mest kjente arbeider er en serie bilder som fremstiller krigens grusomhet og lidelser. Mens andre kunstnere foretrakk å arbeide i sine atelier først og fremst, var Goya mer opptatt av å gå ut på gatene og landeveien for å finne folkesjelen, og følge med i samtiden. Goya var ikke politisk korrekt, og fikk mange fiender – både politisk og personlig – for sin oppriktighet og evnen til å se under overflaten. Goya ble gradvis døv fra 1792. Mot slutten av livet levde han en innesluttet tilværelse, og produserte skremmende og gåtefulle bilder som omhandlet galskap og tilværelsens skyggesider. Hans malerier fra denne perioden kalles Pinturas negras og sies å foregripe den senere ekspressionistiske kunsten.

Avreise med Pyreneene som dagens mål. Lunsj i felt eller på restaurant. Vi tar motorveien fra Zaragoza til Huesca, der vi vender kursen NV og tar en stopp ved *Riglos* for å se på de helt spesielle geologiske formasjonene «Los Mallos».

Vi fortsetter inn i *Hechodalen*, - passerer landsbyene *Hecho* og *Siresa* - og finner målet for dagen, og vårt bosted for de 4 neste nettene, *Hotel de Montaña Usón*. Hotellet ligger 1000 moh., 7 km N for landsbyen Hecho. Vertskapet *Lucia* og *Imanol* tar imot oss. De er opprinnelig baskere og kommer fra San Sebastian. De er begge fjellguider, og kjenner alle vandreruter i området. Middag på Usón. Hotellet har også eget minibryggeri, med 5 sorter øl. Link hotel: www.hoteluson.com Sjekk bl.a. det ene forsidebildet fra «*Parque Natural de los valles occidentales*», nær hotellet, og som vi vil besøke en av de påfølgende dagene. Kjørevei Lécera – Hecho, ca. 225 km.

Dag 4, 5 og 6, fredag, lørdag, søndag 24. - 26. mai **Hecho og Ansó, med besøk i dalganger og fjell.**

Vi bruker de 3 neste hele dagene med utgangspunkt fra Hecho til å besøke dalene Hecho og Ansó, også med besøk opp i høyfjellet: Hecho – med *Gabardito* der vi ser spesielt etter murkryper, og i dalen *Valle Occidentales* med mulighet for vandringer i et storslått landskap. *Ansó* (500 innbyggere) er en særst godt bevart og vakker pyreneisk landsby, beliggende i nabodalen med samme navn.

Under dagene speider vi etter lammegribb, åtselgribb, kongeørn, dvergørn, vannpiplerke, alpejernspurv, steintrost, ringtrost, murkryper, alpekråke, alpekaie, sitronirisk, alpemurmeldyr m.fl. Vi finner også enger med blomstrende orkideer og andre planter.

Noen lengre vandringer bør det også være mulighet til.

Frokost og middager på Hotel Usón. Lunsjer i felt, - vi ser an været. Kanskje tar vi en middag eller lunsj på et annet sted.

Dag 7 Mandag 27. mai Hecho – Jaca – Fiscal - Aínsa - Revilla

Vi forlater Hechodalen og legger kursen østover med *Revilla* som dagens mål. Vi passerer først *Jaca*. I *Sabiñánigo* følger vi en landsens vei N260 til *Aínsa*. (Denne veien har også, blant våre lokale guider, blitt kalt *Pers vei* (altså reiselederen!)). - I *Aínsa* blir det stopp for en beinstrekk, landsbyvandring, og kanskje tar vi dagens lunsj i sentrum.

På ettermiddagen legger vi i vei N fra *Aínsa*, og ender opp på den biologiske stasjonen i *Revilla - Estación Biológica Monte Perdido* -, beliggende 1200 moh. og her vi finner hus for de neste 3 nettene. Vi blir definitivt våre egne «herrer», da *Revilla* i 2016 har én innbygger! Innkvartering i flersengsrom. Middag for kvelden og frokoster kjøpes inn.

I Aínsa, eller evt. i Revilla, treffer vi også lederen for stasjonen, *Oscar Díes*, som vil orientere kort om arbeidet de utfører. Kontakten reiseleder har med Oscar har gjort at vi – som eneste turistgruppe – får innpass på stasjonen. Denne driftes av organisasjonen for bevaring av lammegribb, «*Foundation for the Conservation of the Bearded Vulture*», og er etablert i et restaurert hus fra 1600 tallet, med typisk pyreneisk arkitektur. Huset har greie fasiliteter, og det er en opplevelse å få innpass her. En egen folder om Revilla er lagt ut på hjemmesida til reiseleder <http://www.naturogkultur.no/media/folder-revilla.pdf>. Link til FCQ, som har kontor og en museumsavdeling i Aínsa: www.quebrantahuesos.org
Distanse under dagen, ca. 150 km.

Dag 8 og 9 Tirsdag 28. og onsdag 29. mai. Revilla – fjellområdet Petramula

Revilla ligger i området med den tetteste bestanden av lammegribb i Spania. Landet innehar ca. 80% av den europeiske bestanden, og i Pyreneene nevnes nå totalt 135 par. Fugler herfra har også blitt satt ut Alpene (der det i 2016 ble registrert 43 par), og i Spania i Picos de Europa og i Andalucía. Vi kan glede oss!!

Én dag i nærområdet Revilla – Lamiana – Escalona – Aínsa. Én dag med utflukt til høyfjellet og området *Petramula*. Heldags vandring i vakkert landskap med rike muligheter for fugl, planter og sommerfugler. Vi kan nå opp i ca. 2300 moh., avhengig av snøforhold og utholdenhet. - Frokoster lager vi sjøl i Revilla, en middag og en lunsj på *restaurant Montaña i nærliggende Lamiana* (bedre grillkjøtt får man knapt!!) og øvrig mat i felt. Planen er at *Sofia Morcelle Mainar* også er med oss under dagene i Revilla.

Dag 10 Torsdag 30. mai. Pyreneene – Barbastro – Lleida – Flix

Etter en god frokost, rydding, - eventuelt en tur i nærområdet - så sier vi takk for oss i Pyreneene og legger kursen mot lavlandet. Kort stopp i Aínsa, før videre transportetappe til Barbastro, Lleida (Lerida) og fram til hotellet vårt utenfor landsbyen *Flix*. Da har vi forlatt Aragon og kommet inn i Katalonia. – Kanskje velger vi en landsens vei S for Barbastro, med mulighet for mer steppe. - Under dagen følger vi elva *Rio Cinca*, og et stykke før Flix møter denne Spanias lengste elv, *Rio Ebro*. Disse to elvene, da under navnet Rio Ebro, renner ut i Middelhavet ved Ebrodeltaet, SØ i Katalonia. Distanse under dagen, ca. 200 km.

Rett utenfor Flix, og ved Ebro's bredd, blir vi forlagt på *Hotel Vilar Riu de Baix*, se link http://www.vilariudebaix.com/home_hotel.asp?idioma=en.

Sein ettermiddag blir det tilbud om en omvisning i og orientering om *Sebes naturreservat*. Også muligheter for fuglefotografering fra skjul. Dette kan òg være aktuelt morgenen etter, med et tilbud før frokost. Her blir det mulighet til å få med en god del våtmarksarter, og kanskje viser oteren seg!?

Vår guide på stedet vil være *Pere Jiménez Mur*, som er en bekjent av reiseleder.

Vi prøver å få til litt ekstra til “siste middagen med gjengen” på hotellet på kvelden.

Dag 11 Fredag 31. mai Flix – Barcelona – Skandinavia

Mulig morgentur for fuglefolket, frokost, utsjekking fra hotellet og innpakking i biler. Vi legger kursen S, og så Ø, med motorveien fram til flyplassen i Barcelona. Ca. 165 km. Innlevering av biler, innsjekking og til Gardermoen 15:45 fra Terminal 2. Ankomst 19:10. Gunnar har flytid 15:45 til München, fra Terminal 1. Videre til Stockholm 20:45.